

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33331
Nom	Desenvolupament i educació familiar
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	30 - Desarrollo y Educación Familiar	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GIMENO COLLADO, ADELINA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

La família, ha estat i continua sent en els nostres dies un grup i un fenomen d'importància clau en el desenvolupament psicosocial de les persones, constituint un risc per al desenvolupament de xiquets i adolescents, quan es tracta d'un entorn disfuncional.

Els canvis experimentats en la família han estat nombrosos i han influït en la seva composició, organització i etapes del cicle de vida familiar, generant diversitat de tipus de família i de maneres de viure en família.

Aquesta diversitat és una oportunitat irrenunciable, però al temps genera dificultats, al generar mites en la valoració de la funcionalitat familiar, assignant més valor a la família tradicional

Els continguts seleccionats es basen fonamentalment en la teoria Sistèmica i se centren en l'anàlisi, tant sincrònic com diacrònic de la família. Les dimensions a tenir en compte són: entorn, relacions, persones, cultura familiar i temps, que seran la base de la valoració familiar i de les propostes d'assessorament.

Les competències específiques que cal adquirir requereixen de la reflexió sobre la pròpia família d'origen i de la observació d'altres famílies

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No s'estableixen requisits previs, si bé és recomanable que es tinguin les competències relacionades amb la psicologia del desenvolupament del Cicle Vital i sobre Avaluació psicològica.

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Conèixer els processos i etapes del desenvolupament psicològic al llarg del cicle vital.
- Saber interpretar la realitat familiar d'acord amb els models teòrics de psicologia familiar.
- Conèixer la dimensió social i antropològica de la família considerant els factors històrics i socioculturals que intervenen en la seua configuració
- Observar famílies diferents de la pròpia, analitzant el seu funcionament des del seu propi context cultural.
- Anàlisi sincrònica i diacrònica de la família. Descripció i valoració de les dimensions rellevants.
- Anàlisi i valoració de la funcionalitat familiar i de les situacions del risc per al desenvolupament personal.
- Saber analitzar les necessitats i demandes dels membres de la família en els diferents models familiars.
- Ser capaç de seleccionar i aplicar instruments: genograma, entrevistes, escales i qüestionaris.
- Establir les metes de l'actuació psicològica en el context familiar, proposant i negociant les metes amb els destinataris i afectats. Planificar.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Descriure i interpretar les dimensions rellevants en el sistema familiar.
- Valorar els punts forts i febles d'un sistema familiar real i / o fictici.
- Utilitzar el genograma, l'entrevista i les escales com a instruments per con ixer i valorar el sistema familiar.
- Planificar l'assessorament i / intervenció familiar a partir dels punts forts i febles detectats en el sistema familiar i en el seu context.
- Descriure i relacionar amb casos concrets les aportacions fonamentals de la teoria i ter pia sistèmiques.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. LA FAMÍLIA DES DE LA PERSPECTIVA SISTÈMICA.

La teoria sistèmica en els estudis de la família.
Característiques de la família.
Composició, Subsistemes i Tipus de famílies.
Funcions i funcionalitat familiar.
El Model de Desenvolupament familiar proactiu.

2. LA PERSONA. COMPETÈNCIES I NECESSITATS

Jerarquies de necessitats Maslow i Neef.
Perfils individuals. Indicadors de risc i de protecció
Desenvolupament humà i felicitat personal.
Valoració i Assessorament.

3. L'ENTORN FAMILIAR

L'entorn proper factors de risc i de protecció.
Cultura i aculturació.
Valoració i Assessorament.

4. RELACIONS FAMILIARS. COMUNICACIÓ I JERARQUIA

Model i axiomes bàsics en comunicació.
Estils i continguts de comunicació.
Competències en emissors i receptors.
Jerarquia familiar. Les normes i meta-regles.
Valoració i Assessorament.

5. RELACIONS FAMILIARS. APROXIMACIÓ - DISTANCIAMENT

Relacions diàdiques d'aproximació i distanciament.
Indicadors concrets de las emociones. Estima.
Triangles i cohesió global de la família.
Aproximació distanciament i funcionalitat familiar.
Valoració i Assessorament.

6. CULTURA FAMILIAR I EDUCACIÓ

Valors, creences i metes.
Vida quotidiana i rituals
Estils educatius.
Valoració i Assessorament.

7. TEMPS I PERSPECTIVA TEMPORAL.

El llegat, el present i els projectes familiars.
Estabilitat i canvi. Generadors de canvi.
Etapas i tasques en el cicle familiar normatiu i no normatiu.
Perspectives temporals i funcionalitat.
Valoració i Assessorament.

8. SUBSISTEMES. PARELLA I FRATRIA.

La parella.
La fratria.

9. ASSESSORAMENT FAMILIAR. PRINCIPIS TRANSVERSALS

El genograma.
L'entrevista i entrevista circular i altres instruments.
Principis transversals d'assessorament.
Estratègies en l'assessorament.
Acolliment familiar.

10. PROBLEMES ESPECÍFICS.

Problemes de conducta.

Dificultats de gestió emocional.

Violència familiar. Violència de gènere.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	2,50	0
Elaboració de treballs en grup	10,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
Resolució de casos pràctics	5,00	0
Resolució de qüestionaris on-line	5,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia pretén garantir l'aprenentatge significatiu, l'adquisició estructurada dels coneixements científics, la relació teoria - pràctica i l'increment progressiu d'aprenentatge autònom.

Inclou: Lliçons magistrals i / o Exposicions orals, sobre els continguts més rellevants de cada tema, a diferents nivells d'aprofundiment. Realització d'activitats d'aprenentatge i aplicacions dels continguts teòrics. Orientacions per a la realització de treballs, seguiment i avaluació formativa i sumativa.

Exposició de treballs de camp o teoricopràctics realitzats pels alumnes.

AVALUACIÓ

Es valora l'avaluació contínua per mitjà de la realització d'activitats distribuïdes al llarg del curs i mitjançant un treball en grup . El sistema d'avaluació inclou tres apartats.

PRIMERA CONVOCATÒRIA.

A.- Activitats d'aprenentatge. Estan relacionades en els continguts del programa. Assistència i participació. Suposa el 40% de la nota final.

B- Treball de camp/aplicació. Escola de mares i pares. Consisteix en la preparació d'un tema -a triar entre un llistat- per a desenvolupar en una Escola de mares i pares d'alumnes d'infantil, primària o secundària. El treball inclou una part de fonamentació teòrica i una part de taller estructurat en quatre sessions, i la presentació als companys en horari de classe. Suposa el 20% de la nota final.

C- Examen final de conceptes bàsics i d'aplicació. Suposa el 40% de la nota final. Inclou preguntes d'alternatives, preguntes sobre un cas i preguntes teòriques d'elaboració.

SEGONA CONVOCATÒRIA.

A.- Activitats d'aprenentatge. Són recuperables tres quarts del total d'activitats, aquelles que s'especifiquen. S'avaluaran pel mitjà d'un quadern d'activitats i d'un examen a parts iguals. Este apartat tindrà en Segona Convocatòria un valor màxim del 30% de la nota final.

La data de lliurament de les activitats es farà una setmana abans de l'examen. La data d'examen de les activitats coincidirà en la data oficial i es farà a continuació de l'examen.

B- Treball de camp/aplicació: Escola de mares i pares. Es recuperable, individual o en grup. Es recuperable la fonamentació teòrica i el taller. La presentació no és recuperable. La data de lliurament serà una setmana abans de l'examen. Tindrà una puntuació màxima del 15% de la nota final.

C.- Examen final de conceptes bàsics i d'aplicació. Suposa el 40% de la nota final. Inclou preguntes d'alternatives, preguntes sobre casos i preguntes teòriques d'elaboració.

L'avaluació de l'assignatura i la impugnació de la qualificació obtinguda estan sotmeses a allò que disposa el Reglament d'Avaluació i Qualificació de la Universitat de València per a títols de Grau i Màster (ACGUV 108/2017 de 30 de maig de 2017).

http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_reglament_avaluacio_qualificacio.pdf

La matrícula d'honor es lliurarà als estudiants amb una nota final igual o superior a 9,5punt. En cas de que el nombre d'estes puntuació siga superior a les que es poden assignar, segons normativa de la UV, es farà entre el aspirants una prova addicional.

Requisits mínims en Primera convocatòria: Superar els tres apartats amb almenys un 50% de la puntuació assignada a cadascun, i una puntuació final igual o superior a 5 punts segons planteja la UV.

Requisits mínims en Segona convocatòria: Superar els tres apartats amb almenys un 50% de la puntuació assignada a cadascun, i una puntuació final igual o superior a 5 punts segons planteja la UV.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Gimeno, A. (1999). La familia. El desafío de la diversidad. Madrid: Ariel
- McGoldrick, M. y Gerson, R (1995). Genogramas en la educación familiar. Barcelona: Gedisa 44462
- Neuburger, R. (2015). Familia dolorosa. Mito y terapias familiares. Barcelona Herder
- Neuburger, R. (2015). Nuevas parejas. Barcelona: Paidós
- Suares, M.(2002). Mediando en los sistemas familiares. Barcelona: Paidós.

Complementàries

- Consellería de B.S. (2007) El papel de ámbito local en el abordaje de situaciones de desprotección infantil. Valencià: Generalitat Valenciana
- Siegel (2005) Ser padres conscientes. Edit. La llave.
- Labrador, F.J. (2015) Intervención psicológica en terapia de pareja. Evaluación y tratamiento. Madrid. Pirámide.
- Llavona-Uribelarrea. L.M. y Méndez Carrillo, F.X.(2012). Manual psicológico de la familiar. Madrid. Pirámide.
- Nardone, G., Giannotti, E. Y Rocchi, R. (2005). Modelos de familia. Conocer y resolver los problemas entre padres e hijos. Barcelona. Herder.
- Ochoa de Alda (2004). Enfoques en terpaia familiar sistèmica. Barcelo Herder

- Schlippe, A.V. y Schweitzar. J. (2003) Manual de terapia i asesoria sistémicas. Barcelona. Herder.
- Zimbardo, P. I Boyd, J. (2009) La paradoja del tiempo. Barcelona Cegal.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTINGUTS

Es mantenen el continguts de la Guia docent de l'assignatura.

2.- VOLUM DE TREBALL I PLANIFICACIÓ TEMPORAL DE LA DOCÈNCIA

Les classes s'adaptaran al format híbrid o online i s'estendran el temps que determine la Comissió Acadèmica de Títol d'acord amb les directrius que es reben des de Rectorat.

El volum de treball s'adaptarà al model vigent a cada moment.

3.- METODOLOGIA DOCENT

La docència en línia utilitzarà Blackboard. A través d'aquesta plataforma es portarà a terme la metodologia prevista en la guia, amb les adaptacions necessàries per a adaptar-se a aquest suport tècnic.

L'aula virtual s'utilitzarà per a facilitar: materials, presentar les guies d'estudi, plantejar les orientacions de les activitats, presentar treballs i aportar els resultats de les activitats presentades, siguen aquests individuals o en grup amb la corresponent retroalimentació que facilite l'aprenentatge continu.

4.-AVALUACIÓ

Es manté el sistema d'avaluació presentat en la Guia docent.

Les proves finals se celebraran d'acord amb el règim que determinen els acords del Consell de Govern vigents en el seu moment.

En el cas que la prova final es realitze en modalitat online, es procedirà a la seua adaptació per a realitzar-la en línia a través de les ferramentes disponibles en l'aula virtual.

5.-BIBLIOGRAFIA

Es manté la que apareix en la guia docent, si bé pot aportar-se bibliografia o anotacions complementàries adequades a la situació híbrida o no presencial si es procedeix a això.

